

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Sommer.; af Sommer.

Et Par Ord til Publikum i Anledning af
Opførelsen af Syngespillet Romilda og
Constance

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : trykt og forlagt af C. A. Bording,
1822

Fysiske størrelse | Physical extent: 16 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Et Par Ord

til

P u b l i k u m,

i Anledning af

Opførelsen af Syngestykket

Romilda og Constance.

Af

S o m m e r,

Kjøbenhavn, 1822.

Trykt og forlagt af G. H. Barbing.

642 1102 22

1102 22

1102 22

1102 22

1102 22

1102 22

1102 22

1102 22

1102 22

Dagens perpetuum mobile i offentlige og private Cirkler er i denne Tid Romilda og Constance Paa en Tid da saa lidet politisk Nyt indtræffer forklorter dog dette Emne i Klubber og andre offentlige Sammenkomster, de lange Aftener. Publicums forskjellige Domme over dette Stykkes Værd eller Uværd har bragt mig paa de Tanker at publicere min individuelle Mening, baade om Stykket i Almindelighed som dets gienstaaende Opførelse i særdeleshed.

Til en sand national Fest, som vor allernaadigste Konges høie Fødselsdag, burde man med rette forlange, at hvad der i Musernes Helgenhed fremstilles for at forherlige denne Fest, skulde svare til Høitidelighedens Bestemmelse at vække gode og patriotiske Følelser mod Konge og Fædreland, hos den mere kannede Deel af

56

Folket, til et saadant Niemed burde saadant Stykke ved dets Udførelse lede Dehlensflægers Tordenskiold havde i denne Hensigt langt mere været i stand til at vække dette euergiske Sindelag.

Hvad man især gaar ud paa ved Geburtsdags = Stykker, er Pragt i Costume, imponerende Musik og tryllende Decorationer, om Stykkets Indhold er Natur eller Svust om det er platus overspændet og usammenhængende, dertil tages kun lidet Hensyn.

Syngestykket Romilda og Constance med Musik af Meierbeer er et af disse Dagn = Producter der paa trænges vores Bifald ved ovenanførte Representativer, Indholdet er ubetydeligt og til Slutning endog usammenhængende, Musikken med Undtagelse af enkelte Stæder, er mat og Reminiscenser af den nyere Italienske Skole og just der hvor Komponisten synes at have gaaet uden Støttestav har han, som naturligt er, ogsaa stødt mest an mod Smagens og Kunstens Regler, Stykkets Udførelse saavel fra Syngepersonalets som Capellet's Side har gandske svaret til den Flid og Forberedelse som ved flige Leiligheder udmærke vore Kunstnere.

Ved Stykkets anden Opførelse yttrede Publicum lydelige Motion, Partierne vare deelte, et Klappende og et Vibenende, De Klappende gav til Karsag for deres Bifald, at Stykket ikke var slettere end saa mange andre der ere opførte med Applaus som f. Ex. Panassa hvilket Stykke mange af dette Partie satte i Værdi, endog under Romilda og Constance, de Vibenende støttede sig paa de ovenansførte Grunde. Ved anden Gangs Opførelse havde de Applauderende meest Indflydelse, hvorfor man besluttede at give Stykket Abonnenterne rundt; ved de gientagne Opførelser, vare Stemmerne omtrent lige, undtagen ved dets sidste Opførelse, hvor Stykket under Vibernes seirende End, uagtet de mange leiede Klappere, gik sin endelige Bestemmelse i Møde, at druknes i evig Glemsel i Lethes Flod; Held os at Smagen dog ikke er saa aldeles forvædet og fordærvet at vi skulde nødes til at hylde, hvad anden Sted er bleven forkastet.

I Berlin skal Stykket være bleven udpebet i Fjor. Man kunde gjøre det Spørgsmaal: har den høie Theater Direction maaskee været uvidende om Stykkets Udpibning andensteds, førend Samme antog det til Opførelse her paa Theatret? er dette, som man med Føie burde troe Tilfældet da var det alene Directionen om at gjøre at

byde Publicum Noget, som alene for engang kunde
sees, for siden at henlægges. Er den høie
Direction derimod vidende om Stykkets Udpib-
ning paa tydske Theatre, hvorfor byder man da
det danske Publicum et Product som selv det tyds-
ke, hvor det har hjemme, forsmaaer? Det synes
at røbe en Slags Kingeagt for Publiciteten og
især for den Skuespilbesøgende, der med rette ved
flig en Leilighed gjør Fordring paa noget Godt.
Det være langt fra mig herved at vilde misjæn-
de den høie Directions Smag og Capacitet, da
Samme tværtimod bestaaer af Mænd der ved flere
Leiligheder have godtgjort deres Dydighed i Smag-
sens og Videnskabernes Rige. Theatrets høie
Chef Hr. Kammerherre v. Holstein har ved
sin egen virksomme Tilskyndelse bragt Rosinis
genialste Opera Tancredo paa Skuepladsen, Kam-
merherrens humane og blide Tænkemaade er maa-
ske for overbærende til at modsiges, hvor han
maaskee selv kunde indse det Bedre og et saa
ubehageligt Tilfælde, som Udpibningen af et
Stykke maa alle Tider for Medlemmerne i en
saadan Direction være smertelig rørende, og især
for den i hvis Lod det er falden at vorde Chef.
Romilda og Constance er oversat af Professor
Rabbe, som selv er en af Directionens Med-

lemmer og Seminarie Lærere Bøye. Om Bæstendighed eller andre Marsage har afholdt dem fra at underskrive deres Navn, det skal jeg lade være usagt. Man havde dog Grund og Formodning til at vente af en Rahbeks vidtuddredte litteraire Bekjendtskaber og Fortjenester, at han maatte forud have erkjendiget sig om dette Stykkes Optagelse andensheds, førend han havde skredet til Udførelsen af at omplante det, som en gold Udfkudsplante, paa Dansk Grund.

Musikkens tiltagende Udbredelse i Danmark vore egne ypperlige Componister, som en Schall, en Kuhlau og Weise har i den senere Tid gjort os mere fræske og vænnet vores lyttende Øre til at modtage mere Harmonie i Tonespil og Melodie. Vi have seet og hørt en Romberg og Weber træde frem for Kredsen og med deres magiske Trylletoner lært os at tilbede og beundre Melodiens Almagt, som saa mægtig taler til vor inderste Følelse. Gode originale og fremmede Syngestykker have lært os at selv disse kan være indholdsrige, og at ikke de blotte klingende Toner maa forjage sund Sands og Characterholding fra Syngespillet. Det ligger i dets Natur at det ikke kan modtage den Gaa-

besulbe Indvikling som Comedien eller Tragedien
som først ved en endelig Catastrofe skal løses;
dets Indhold maa være let fatteligt og strax i
Begyndelsen ligge klart for vore Øine; det kan
delsaa modtage Phantasieens skønneste Element,
Trylleriet, og som saadant hører det hjemme i
Poesiens Rige, saa at Musikkens Magic ved
Trylleriets Illusion selv smelter sammen til et
stønt poetisk Heelt. Figaro er et genialt
Exempel paa at selv den fineste Bittighed selv
Intrigue's mange Folder kan forenes ved Mus-
ikkens Hjelp saaledes at Tonerne selv synes
at forhøie Interressen for Indholdet. Cendrils
lons og Rødhættens yndige Trylleri forstær-
ker Musikkens harmoniske Tonestrøm.

At værdige Ennæstnokket Romilda og Con-
stance nogen kritisk Undersøgelse, synes Styk-
ket ikke engang at fortjene og kan ikke engang
modtage, da det der til er for indholdsløst, kun
er det min Hensigt i et Par Ord at fremsette
et for Publicum Fremgangsmaaden ved dette
Stykkets Opførelse, Abonnements Aftenerne.

Den studerende Klasse har mindst Deel i
dets Opførelse, naar man undtager den sidste

Gang: det blev opført, da den første Deel af
det misliagende Parti vare Studenter. Men
for nu at komme til Klapperne, hvorfra de
lange høie Klappere med Træklodse i de tykke
Næver? hvem har taget dem i Sold? hvem
har leiet dem? hvem placeret dem, der, for at
paanøde Publicum, ja saa godt som tvinge det
at bifalde, hvad det af gode Grunde finder
Misliag i. (Tandem vincit bona causa.)
Omsider feirer dog den gode Sag, Publicum
har selv godtgjort, at ders Esmag ikke er saa
gandske udannet, at det ubetinget hylde, hvad
der er Slet, og appluderer ethvert Døgn Pro-
duct, som man finder for godt at byde det.

At Partisthede ikke finder Sted blandt Publi-
cum, kan bedst erfares af den tiden Slaansel og
strænge Bedømmelse med vore egne originale Ar-
bejder, som finde Sted ved sammes Dødsørelse,
Indtaget af det Fremmede, ere vi snarere tilbø-
ielige til at hylde og bifalde, hvad Andre have
tænkt for os, end selv at tænke og frembringe no-
get Skjont og Stort. Nutidens Esmag er min-
dre end National, fremmede Sæder, Skikke, Drag-
ter behage; imedens vore egne Sæder og Skikke
cc., som fra Arilds Tid af have været gjængse,

tilfidesættes, saaledes gaaer det ogsaa med Skuepladsen. Høsten Karl giver nu kun halv fuldt Huus; imedens et Røgebuiiff Misfoster fylde Huset; men for ikke at komme i Modsigelse til mit eget foregaaende Udsagn, at vor Smag nemlig ei er ganske udannet, maae jeg dog tilstaae at vi heri ere tilbage. Vi ere nu berigede med Dehlschlægerts udødelige Mæsterværker, burde disse ikke oftere fremstilles paa Theatret, som talende Mindesmærker om Oldtidens Kraft og Heltmod om Nordens Kjærlighed og nordisk Venstabskab, den tiere Opførsel af gode Sørgespil ville uægtelig bidrage til endnu mere at skjærpe Smagen og luttre Sandsen for det Edle og Skjønne, ligesledes vilde Holbergs mæsterlige Lustspil falde frem for Tilskuernes Blik, gamle gode Tider som ere forsvundne. Fortids Danske Skikke og Dragter sætte os 100 Aar tilbage i Tiden og vi synes ligesom at leve og aande i en Verden som, hiin Generation efterlod os at smile over. Da jeg nu engang er kommen i disse Betragtninger, saa anseer jeg det for min Pligt at gøre opmærksom paa Et og Andet som kunde tjene til at berigtige Udskilligt som maaske høie Bedkommende vilde værdigige deres Opmærksomhed.

Mange gode gamle Stykker henligge gandske. At der ere Stykker som ikke opføres af den meget naturlige Grund, at de ikke kan opføres, f. Ex. Shakespeares fleste Stykker, er bitterligt nok, da de ikke ere underholdende nok til at tilfredsstille det store Publikums Krav, at more sig, og paa den enkelte tænkende Tilskuer, maa der naturligviis tages mindre Hensyn, efter den Grundsætning at den enkelte maa liide for det hele.

Jeg siger mange gode gamle Stykker henlægges gandske, og naar man saa endelig faa disse at see, saa give de dog ikke fuldt Guds, som f. Ex., nylig var Tilfældet ved Hugo von Rheinberg, skjøndt Folk har raabt paa, at det ikke er opført i flere Aar, og at man sandt det besynderligt, at den høje Direction ikke lod Samme opføre; men hvad skal den høje Direction gjøre, naar Publicum er saa vanskelig at tilfredsstille. Det er nu engang blevet til et almindeligt Princip, at man gaaer i Skuespilhuset for at underholde sig. — Skuespilhuset og Kirken ere hver for sig offentlige Dannelses Skoler, og uden at profanere den sidste, tør jeg vel sige at Mennekkelivet fremstillet i sine mangfoldige Situationer og

Forhold paa Scenen, ere virksomme til at vælke Handlekraft og ædle Forsætter ved den levende Anskuelse af Handlinger, Laster og Synder; det Menneſkelige Hjerte, udfolder her sine skjulteſte Folder, man lærer at elſke Dyden og bære tilbage for Laſten, — at kjæmpe mod Miſkjendelse og Had, ſeire over Tidens herſkende Fordomme, Kort, Scenen er Moralens og Sædernes Speil, og Livet indfattet i Migniatur, derfor bør Hovedprincippet for enhver ſcenisk Fremſtilling være moralisk, og, alt mod Uerbarhed og Belanſtændighed ſtridende, være bandlyst for Skuepladsen. Blandt en af Scenens ſlibrige Fremſtillinger i denne Henseende er Beaumarchais Figaro ſom Skueſpil. Directionens utrættelige Narvaagenhed har ſtedſe ladet det ſig være magtpaaliggende at udelukke fra Scenen alt hvad der kunde ſtøde an mod Moraliteten, Nogle af Holbergs Stykker indeholde ogsaa mange Slibrigheder, men da diſſe falde ud i det komiſkplumpe, ſtøde de mindre vor Følelſe.

Nu kommer jeg til at tale om en Ting ſom efter mine Tanker gandske burde hæves, og det er Schoueriet.

Uansseligheder i at bekomme Billetter ved Indgangen har i denne Saison været større end i den foregaaende, thi naar Forsalen ofte over den bestemte Tid er bleven aabent har mangengang kun de 3 til 4 forreste Rækker faaet Billetter og de øvrige Billetter har da allerede været borte, hvormed bekomme disse? hvorledes er det muligt at dette Forprang kan finde Sted og blive ved at finde Sted, uden Anurren fra Publicums Side. Mod dette saavel som mod al anden Misbrug er det forgæves at skrive i mod, da det kun er en Røst i Orken og derfor er det ikke Umage værd at tale mere derom.

Noget over Theatrets indvendige Beqvemlighed kunde ikke være af Bøien at indføre et Par Ord. Parterret, det egentlige dømmende Publicums halve Cirkel, synes i Forhold til Parquettet at være for Lidet, mere hensigtsmæssig vilde det maaske være om Døren som gaaer ind til Parquettet til Højre ved Siden af Parterrestrancken, blev indlemmet med i Parterret, saa at Estrancken kom til at staa ved Enden af Samme. En anden Dør som Indgang paa denne Side til Parquettet kunde da maaske placeres mellem denne Dør og Indgangen til

Orchestret; En Parterreloge vilde rigtignok falde bort, men Parterret vinde i Størrelse, og i Glædebrandstilsælde havde Parterret tvende Udgange, som ved slikt et Tilfælde var saare nødvendigt. Ensekronen gaaer mange Gange ikke gandske op under det grønne Gardin, saa at den nederste Række Bys blænder for dem der sidde paa de første Bænke i Galleriet.

Det vilde være for vidtløftig her at omtale Et og Andet som kunde bidrage til stor Bequemmelighed for de Skuespil Besøgende, denne Artikel har egentlig hjemme i Politivenen. Til Slutning vil jeg som en Slags Epilog nedskrive nogle Riim til Opbyggelse og Nederqvælgelse for de hæse Klappere og Piber, da de nu engang have Glæde paa Orga-net, kunne da vel som et Slags Slut-ter modtage og forfriske sig ved denne lille Sang, indtil de ved en anden Leilighed igjen kunde vise dem som den forfaldne Smags drabelige Helte.

Man piber og man flapper
Saa det er Lyst at see,
Den Garde er saa tapper
Ved sliq en Asseemlee.

Nu juble hele Huset
Nu nyser man til Spot,
Dg mången er beruset
Mens andre lee saa småat.

Man støde mod hverandre
Dg skrige ofte Au!
Man ud imellem vandrer
Ehi Mæven er saa flau.

Paa Punschsalen snakke
De godt Folk Dit og Dat,
Naar det mod Enden lakker
Saaer man paa Piben fat.

Dg Klodserne man hæver,
Dg gjør en syndig Larm,
Mens Damerne de bæver
Dg føle sig saa varm.

Her Slægter og Studenter
Tilsammen stemme i,
Med Længsel man kun vente
At Stykket er forbi.

Snar Teppet vel er nebe
Saa gaaer det rigtig an
Man puster, af! af Hebe.
Dg holder tapper Stand.

Tilskuerne sig reise
i Loae og Parquet,
Til sidst man Teppet heiser
Gongongen? hvad er det.

Gongongen Taushed byder
Dg hver gaaer hjem til Sit,
Man Politie adlyder
Dg leer til Slutning lidt.

Nu Bisen er tilende,
Dg dette lille Skrift,
Jeg Publikum tilsender
Om Pibernes Bedrift.

